

Kapitalkraven stramas åt och allt större uppmärksamhet fästs vid ledningens belöningar i Finland och andra EU-länder

15.2.2010 • ARTIKEL

G20-ländernas åtgärdsprogram:

Kapitalkraven stramas åt och allt större uppmärksamhet fästs vid ledningens belöningar i Finland och andra EU-länder

De kommande och delvis redan genomförda lagändringarna som baserar sig på G20-ländernas åtgärdsprogram gäller flera olika områden. Kapital- och likviditetskrav, tillsyn av internationella aktörer, reglering av belöningssystem, utvidgning av tillsynen till att omfatta nya aktörer, bokslutsinformation och krishantering utgör de mest betydelsefulla områdena där ändringar av reglerna planeras.

Lagreformer gällande tillsynens innehåll och incitament

Vad gäller tillsynsprocesserna görs flera ändringar i direktiven angående kapitalkrav (Capital Requirements Directive, CRD och Capital Adequacy Directive, CAD). Ändringarna av direktiven går under arbetsnamnen CRD II, CRD III och CRD IV. Ändringarna av regleringen gällande försäkringssektorn genomförs inom ramen för direktivet Solvens II. (1)

Genom CRD II

- begränsas den maximala nivån på stora kundrisker gentemot en enskild part på interbank- och andra marknader,
- fördjupas det internationella samarbetet i gränsöverskridande grupper bl.a. genom bildandet av tillsynskollegier,
- förtydligas hanteringen av hybridinstrument som en del av eget kapital,
- skapas grunder för en kvalitativ bedömning av hanteringen av likviditetsrisken,
- åtstramas bestämmelserna om värdepapperisering genom att förutsätta att processens initiativtagare behåller en del av den utvecklade produkten samt
- utvidgas placerarens utredningsplikt. (2)

EU-parlamentet godkände ändringarna av CRD III maj 2009. Ändringarna implementeras i Finlands nationella lagstiftning så att de träder i kraft före slutet av år 2010.

Syftet med CRD III är att mer ingående ta ställning till riskerna med värdepapperisering och belöningar. EU-kommissionen gav sitt regleringsförslag angående CRD III i juli 2009. (3) Enligt

förslaget kommer placeringar i vissa komplicerade värdepapperiserade produkter (s.k. omvärdepapperiseringar) i framtiden att förutsätta högre andelar av eget kapital. Tanken är att kapitalkraven bättre skall motsvara produkternas verkliga risknivå. Även marknadens transparens förbättras genom att förutsätta att företagen publicerar mer information om sina riskpositioner. Dessutom föreslås att kapitalkraven på s.k. trading book-transaktioner (handelslagret) stramas åt överlag och i synnerhet med tanke på stressituationer.

I kommissionens förslag till CRD III har man också strävat efter att finna en lösning på de incitamentsproblem som belöningar ger upphov till. I framtiden förutsätts att banker och placeringsföretag inför ändamålsenliga belöningsprinciper som inte uppmuntrar till alltför stort risktagande. Om bestämmelserna inte iakttas, har myndigheterna rätt att sanktionera företagen, bl.a. höja kapitalkraven. Bestämmelserna kompletterar tidigare rekommendationer om belöningar. Implementeringen av CRD II liksom också av CRD III planeras ske så att de nya bestämmelserna träder i kraft i medlemsländerna den 1 januari 2011.

Den öppna konsultationen gällande CRD IV avslutades i september 2009. (4) De här planerade ändringarna av kapitaltäckningsdirektivet gäller

- eliminering av kapitalkravens konjunkturstärkande effekter genom utnyttjande av reserver,
- behovet av höjda kapitalkrav på fastighetskrediter som beviljats i utländsk valuta,
- slopande av vissa nationella optioner i kapitaltäckningsdirektivet samt
- förenklande av filialernas rapporteringskyldighet (separat direktiv).

Dessutom överväger EU-kommissionen att utfärda ett eget direktiv beträffande soliditetskrav (leverage ratio). Genom de planerade kraven strävar man till att förhindra en ogrundad ökning, sk. uppblåsning, av balansomslutningen. Åtgärder planeras även för att förbättra kvaliteten på de egna tillgångarna samt förtydliga definitionerna av motpartsrisiker och specificera de kvantitativa indikatorerna för likviditetsrisiker. Regleringen vidareutvecklas i enlighet med Baselkommitténs nya rekommendationer. (5) EU-kommissionen offentliggör i början av år 2010 sina egna regleringsförslag baserade på kommitténs nya rekommendationer i den mån som dessa rekommendationer inte tidigare har omfattats av CRD-projekten. Uppskattningar beträffande effekterna av de mest betydelsefulla, planerade regleringsåtgärderna görs med stöd av separata analyser (impact assessment). Då de föreslagna ändringarna av regleringen träder i kraft stärker de den finska finanssektorns stabilitet.

Utvidgningen av tillsynen till nya aktörer

Till följd av finansmarknadskrisen utvidgas tillsynen till att omfatta nya aktörer. I framtiden övervakas de internationella kreditratinginstitut som är verksamma i EU-området direkt av värdepappers- och marknadsmyndigheten inom det europeiska finanstillsynssystemet. (6) Kreditratinginstituten anses allmänt ha bidragit till uppkomsten av krisen. Nu förutsätts registrering och transparens av instituten, och de får inte tillhandahålla konsulttjänster. Deras analysverksamhet skall vara tillräckligt djupgående, deras interna kontroll ändamålsenlig och klassificeringarna av företag och produkter klara och tydliga.

Meningen är att alla marknadsaktörer i finanssystemet (inklusive det sk. shadow banking systemet) i framtiden skall omfattas av tillsynsregleringen, detta i enlighet med EU-kommissionens förslag till direktiv om alternativa placeringsfonder som offentliggjordes i april 2009. (7) Enligt förslaget skulle regleringen gälla de största hedgefonderna och investmentbolagen.

Målet är att säkerställa myndigheternas tillgång till information om företagens roll vid bedömningen av marknadens, dvs. systemets, stabilitet. Dessutom vill man att clearingen av OTC-derivat, i synnerhet OTC-kreditderivat, skall ske med hjälp av centrala motparter i enlighet med EU-kommissionens meddelande från slutet av oktober 2009. (8) Parter som idkar handel bör ställa större säkerheter än hittills för handeln, och de bör ha tillgång till mer kapital i sådana situationer där clearingen av affärer inte sker centralt.

Förbättrad bokslutsinformation

Vad gäller bokslut styr Internationella bokslutsstandardiseringsnämndens (International Accounting Standards Board, IASB) standarder de finländska och europeiska finansmarknadsaktörernas och de noterade bolagens bokslutspraxis. För närvarande pågår sex betydande projekt för att till denna del verkställa G20-ländernas åtgärdsprogram. (9) Man strävar till att begränsa möjligheterna att överföra delar av företagets verksamhet utanför bokslutet. Man vill också lösa problemet med värderingen av tillgångar i situationer där marknadsnotering saknas eller likviditeten på marknaden är otillräcklig. Bokslutsstandarden för värdering av finansiella instrument (IAS 39) förbättras också mer allmänt (bl.a. reserveringar för förväntade förluster) för att uppnå bättre bokslutsvaliditet. Projektens tidtabeller sträcker sig som längst till mitten av år 2010. Frågan om ibruktagandet av en global bokslutsstandard i enlighet med G20-länderna rekommendation är fortfarande öppen.

Reformer av reglerna gällande krishantering

Finanssystemets problem har inverkat på proceduren för krishantering i Finland och EU på två sätt.

Under de två senaste åren har flera beslut fattats genom vilka man strävat till att omedelbart inverka på marknadernas funktion och stabilitet. Exempel på sådana beslut utgörs av ECB:s åtgärder på penningmarknaden, bl.a. ändringarna i tillgången till centralbanksfinansiering, EU:s och Finlands beslut om statsborgen för refinansieringen av banker och andra marknadsaktörer samt höjningen av depositionsgarantin till 50 000 euro. (10) I Finland fattades vid årsskiftet ett beslut om eventuella offentliga kapitalinvesteringar i banker. (11) På nationell nivå har också lagstiftningen gällande arbetspensionsförsäkringsanstaltens kapitaltäckningsgrad ändrats temporärt genom en sänkning av kapitalkraven. (12)

Å andra sidan har krisen också lett till mer strukturella förändringar av regleringen gällande krishantering. Inom EU vill man vidareutveckla depositionsgarantin bl.a. genom att göra avgifterna för garantin avhängiga risknivån i bankens verksamhet. Dessutom har EU-kommissionen inbegärt kommentarer till sitt förslag till ny krishanterings- och likvidationsreglering för internationellt verksamma banker. (13) Kommissionen har tidigare utrett möjligheterna att överföra tillgångar mellan företag i internationella bankgrupper för att lättare kunna använda dem som säkerhet för gruppens refinansiering då en kris hotar. (14) Finlands riksdag beslöt också att ändra lagen om statens säkerhetsfond så att en bank under vissa förutsättningar (i krissituationer) kan förpliktas att söka finansieringsstöd från statens säkerhetsfond. (15)

1) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009, om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

2) EU-kommissionens förslag av den 1 oktober 2008 om ändringar i direktiven gällande banker anslutna till centrala kreditinstitut, vissa frågor som gäller kapitalbasen, stora exponeringar, tillsynsrutiner och krishantering, KOM (2008) 602 Slutlig.

3) EU-kommissionens förslag av den 13 juli 2009 om ändring av direktiven om kapitalkrav för handelslager och

- omvärdepapperisering samt samlad tillsynsbedömning av ersättningspolitik, KOM (2009) 362 Slutlig.
- 4) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/regcapital/index_en.htm.
  - 5) Consultative proposals to strengthen the resilience of the banking sector announced by the Basel Committee, 17 December 2009, www.bis.org/press/p091217.htm
  - 6) Europaparlamentets och rådets förordning av den 16 september 2009 om kreditvärderingsinstitut (1060/2009/EG).
  - 7) EU-kommissionens förslag av den 30 april 2009 till direktiv om förvaltning av alternativa investeringsfonder, KOM (2009) 207 Slutlig.
  - 8) EU-kommissionens meddelande av den 20 oktober 2009 om effektiva, säkra och solida derivatmarknader, KOM (2009) 563 Slutlig.
  - 9) <http://www.iasb.org/Current+Projects/IASB+Projects/IASB+Work+Plan.htm> samt <http://www.iasb.org/Financial+crisis/Response+to+the+credit+crisis.htm>.
  - 10) Riksdagens beslut (12.12.2008/839) om beviljande av temporär statsborgen för finländska banker, RP 181/2008, FiUB 31/2008, riksdagens beslut (7.12.2009/1079) om beviljande av statsborgen för inlåningsbankers och hypoteksbankers upplåning samt lagen (19.12.2008/851) om ändring av 105 § i kreditinstitutslagen, RP 158/2008 och EkUB 21/2008.
  - 11) Lag om statens kapitalplaceringar i inlåningsbanker (1171/2009), RP 4/2009.
  - 12) Lag om temporär ändring av bestämmelserna om fondering av ålderspensioner och om verksamhetskapitalet i pensionsanstalter som bedriver lagstadgad pensionsförsäkringsverksamhet (853/2008), RP 180/2008, ShUB 33/2008.
  - 13) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/guarantee/index_en.htm samt http://ec.europa.eu/internal_market/bank/crisis_management/index_en.htm, konsultationen avslutades den 20 januari 2010.
  - 14) http://ec.europa.eu/internal_market/bank/windingup/index_en.htm
  - 15) Lag (567/2009) om ändring av lagen om statens säkerhetsfond, RP 5/2009 och EkUB 7/2009.

Närmare upplysningar

Närmare upplysningar lämnas av analytiker Peik Granlund, telefon 010 831 5236.

Se också

Artikel: [G20-ländernas åtgärdsprogram utvidgar och fördjupar tillsynen över finansmarknaderna i Finland och EU](#)

2010-02-15